

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Lucie Růžičková
advokát
IČO 631 23 606

Instituce

Česká pojišťovna a.s.
IČO 452 72 956
Spálená 75/16
110 00 Praha 1

Č. j. FA/SR/ZP/579/2017 - 6
Praha 7. 8. 2018

Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 29. 5. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci určení neplatnosti pojistné smlouvy č. ■ ze dne 17. 5. 2010 a zaplacení částky ve výši 21.048 Kč se zákonným úrokem z prodlení, takto:

- I. Řízení zahájené na návrh navrhovatele ■, proti instituci, Česká pojišťovna a.s., IČO 452 72 956, se sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1, se co do částky ve výši 711 Kč (slovy sedm set jedenáct korun českých) spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky podle § 14 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.
- II. Řízení se v části týkající se připojištění úrazového pojištění sjednaného v pojistné smlouvě č. ■, kterou uzavřeli navrhovatel ■ a instituce, Česká pojišťovna a.s., dne 17. 5. 2010, podle § 14 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.
- III. Návrh se ve zbývající části podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

Odůvodnění:

1 Podmínky řízení

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 17. 5. 2010 pojistnou smlouvu č. ■ označenou jako *životní pojištění Diamant*, s počátkem pojištění dne 18. 5. 2010 a pojistnou dobou deset let, s pojištěním pro případ smrti nebo dožití Navrhovatele, s pojistnou částkou pro případ smrti ve výši 50.000 Kč a s měsíčním pojistným ve výši 650 Kč (dále jen „Pojistná smlouva“).

Pojistná smlouva je smlouvou o životním pojištění ve smyslu § 54 a násl. zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistné smlouvě“), resp. ve znění účinném v době uzavření Pojistné smlouvy.

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel Pojistnou smlouvu neuzavřel jako spotřebitel, tedy fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak ho definují hmotněprávní předpisy. Navrhovatel jako spotřebitel může být účastníkem řízení před finančním arbitrem, neboť jsou splněny podmínky stanovené v § 1 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 3 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr z obchodního rejstříku zjistil, že Instituce je pojišťovnou a podle Pojistné smlouvy i pojistitelem, může tedy být účastníkem řízení před finančním arbitrem, neboť jsou splněny podmínky stanovené v § 1 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 3 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr v části příslušný, neboť se jedná o spor mezi spotřebitelem a pojistitelem při nabízení a poskytování životního pojištění ve smyslu § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), dána pravomoc českých soudů.

Podle § 54 zákona o pojistné smlouvě, tedy právního předpisu, který obsahoval právní definici životního pojištění v okamžiku uzavření Pojistné smlouvy mezi Navrhovatelem a Institucí, je životní pojištění pojištěním pro případ smrti, dožití se určitého věku nebo dne určeného smlouvou jako konec pojištění, anebo pro případ jiné skutečnosti týkající se změny osobního postavení člověka. Za pojištění změny osobního postavení člověka se např. považuje svatební pojištění, pojištění narození dítěte. Pojištění pro případ úrazu nebo nemoci je sice stejně jako životní pojištění podkategorie pojištění osob, zákon o pojistné smlouvě ho však upravuje samostatně v ustanoveních § 60 a násl. a § 62 a násl. Obdobnou úpravu obsahuje i § 2833 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový občanský zákoník“), který obsahuje právní definici životního pojištění v okamžiku rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí.

Finanční arbitr současně není tedy příslušný řešit spor z připojištění úrazového pojištění, neboť toto připojištění není životním pojištěním ve smyslu v § 54 zákona o pojistné smlouvě a § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi.

3 Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že uzavřel s Institucí Pojistnou smlouvu prostřednictvím pojišťovacího zprostředkovatele, společnosti OVB Allfinanz, a. s., IČO 48040410, se sídlem Baarova 1026/2, 140 00 Praha 4 (dále jen „Zprostředkovatel“), zastoupeného podřízeným pojišťovacím zprostředkovatelem ■ (dále jen „Podřízený pojišťovací zprostředkovatel“). Navrhovatel tvrdí, že jej k uzavření Pojistné smlouvy přesvědčila prezentace výhod Pojistné smlouvy ze strany Podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele a důvěra v dobré jméno Instituce.

Navrhovatel tvrdí, že Pojistná smlouva *životní pojištění Diamant* byla sjednána na 10 let. Navrhovatel, jako pojistník, se zavázal hradit měsíčně pojistné ve výši 650 Kč. Pojistná částka pro případ smrti byla sjednána ve výši 50.000 Kč, pro případ dožití měla být pojistníkovi vyplacena kapitálová hodnota pojištění. Pojištění na základě Pojistné smlouvy zaniklo k datu 29. 8. 2013 s výplatou odkupného ve výši 837 Kč.

Navrhovatel dovozuje absolutní neplatnost Pojistné smlouvy z důvodu její neurčitosti, protože podle názoru Navrhovatele smluvní dokumentace k Pojistné smlouvě nedostatečně specifikuje způsob určení rozsahu pojistného plnění (ve smyslu § 2 a § 34 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě) a Navrhovatel tak shledává Pojistnou smlouvu neurčitou ve smyslu § 37 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „starý občanský zákoník“). Navrhovatel dovozuje, že Instituce jednala při sjednávání Pojistné smlouvy úmyslně s cílem obohatit se na úkor Navrhovatele, byla srozuměna s tím, že

přijetím pojistného se bezdůvodně obohacuje a neučinila nic, čím by negativní důsledky neplatnosti Pojistné smlouvy odvrátila. Úmyslem na straně Instituce ve vztahu k bezdůvodnému obohacení na úkor Navrhovatele odůvodňuje Navrhovatel aplikaci desetileté promlčecí lhůty podle § 107 starého občanského zákoníku.

Navrhovatel namítá neurčitost pojmů pojistné, běžné pojistné, rizikové pojistné, náklady a poplatky, neboť z důvodu terminologické nejednotnosti Pojistné smlouvy není možné dostatečně určitě vyložit smysl ustanovení obsahující tyto pojmy.

Za nedostatečně určitý považuje Navrhovatel rovněž termín kapitálové hodnoty pojištění, který je specifikovaný v bodě 2. 5. Doplnkových pojistných podmínek. Tvrzená neurčitost spočívá v blíže neurčeném členění na kapitálovou hodnotu s garantovanou technickou úrokovou mírou a kapitálovou hodnotu negarantovanou. Kapitálová hodnota se podle tohoto bodu „snižuje k 1. dni každého zúčtovacího období o rizikové pojistné za základní pojištění, počáteční a správní náklady a poplatky“. Výši počátečních a správních nákladů ani poplatků však nelze na základě Pojistné smlouvy, resp. smluvní dokumentace stanovit, neboť dokument označený jako Přehled poplatků nebyl Navrhovateli při sjednávání Smlouvy předán a Navrhovatel s ním ani nebyl předem seznámen. Instituce podle tvrzení Navrhovatele informace o poplatcích nezveřejňovala ani na obchodních místech. Úprava kapitálové hodnoty je pro stanovení práv a povinností vyplývajících z Pojistné smlouvy, a zejména pro určení rozsahu pojistného plnění, rovněž tak při určení výše odkupného v případě zániku soukromého pojištění, natolik podstatná, že důsledkem neurčitosti tohoto pojmu je neurčitost celé Pojistné smlouvy.

Navrhovatel dále tvrdí, že v Pojistné smlouvě není platně sjednán způsob, jakým se Navrhovatel ve smyslu § 4 odst. 1 písm. g) zákona o pojistné smlouvě podílí na výnosech pojistitele, přestože podle článku 2 bod 3 odst. 3. 1. Doplnkových pojistných podmínek na to, jako oprávněná osoba, má právo. Současně Navrhovatel upozorňuje, že zatímco povinnosti pojistníka jsou jasně definovány, plnění Instituce poskytnout podíl na výnosech je odvislé od vůle Instituce. Takové ustanovení je s poukazem na § 55 odst. 2 starého občanského zákoníku absolutně neplatné.

Navrhovatel argumentuje, že Instituce v souvislosti se zánikem pojištění stanovila chybně hodnotu odkupného ve výši 837 Kč, protože do výpočtu odkupného nesprávně zahrnula neoprávněně účtované poplatky a náklady a neoprávněně tak snížila nárok Navrhovatele z titulu výplaty odkupného. Instituce však Navrhovateli nepředložila vyúčtování pojistného a výpočet, jak k této výši odkupného dospěla.

Navrhovatel tvrdí, že z důvodu neplatnosti ujednání o nákladech, poplatcích a rizikovém pojistném, s důsledkem částečné neplatnosti Pojistné smlouvy vzniká podle Navrhovatele namísto nároku na vydání bezdůvodného obohacení nárok na řádné plnění z Pojistné smlouvy s tím, že výše plnění z Pojistné smlouvy bude odvozena pouze od platně sjednaných ustanovení. Navrhovateli tak podle jeho názoru vznikne nárok na doplacení dlužného odkupného, když v důsledku neoprávněného snižování kapitálové hodnoty pojištění o neoprávněně účtované náklady, poplatky a rizikové pojistné vyplatila Instituce Navrhovateli odkupné nižší, než na jaké by měl nárok. V souladu s ustanovením § 559 starého občanského zákoníku platí, že dluh je splněn řádně a včas, pokud je splněn ve správné výši a včas. Instituce však nesplnila řádně svůj závazek z Pojistné smlouvy, neboť plnila odkupné v neoprávněně snížené výši. Za odkupné považuje Navrhovatel plnění, které vzniklo na základě Pojistné smlouvy a je tedy plněním z pojištění ve smyslu § 8 zákona o pojistné smlouvě, které se promlčuje ve zvláštní desetileté promlčecí době a tento svůj názor Navrhovatel podporuje názory Ministerstva financí ČR vyjádřené k zákonu o pojistné smlouvě a proti výkladu neurčitosti zákona k tíži spotřebitele se ohrazuje odkazem na nález Ústavního soudu IV. ÚS 2989/16 z 22. 11. 2016. Pro tento závěr svědčí i znění ustanovení § 4 odst. 1 písm. l) bod 4. zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, podle kterého je odkupné jiným plněním z pojištění. Navrhovatel vyjádřil názor, že existují-li různé výklady

zákona, které se liší v parametru délky promlčecích lhůt ve vztahu k plnění z pojištění, je nutné se v případě pochybností o výkladu zákona přiklonit k výkladu pro spotřebitele nejvýhodnějšímu.

Navrhovatel namítá, že Instituce námitku promlčení vznesla v rozporu s dobrými mravy, neboť neplatnost Pojistné smlouvy způsobila svým jednáním Instituce, protože smlouvu formulářového typu sepisovala právě Instituce, která rovněž nastavila pravidla, jimiž se smluvní vztah řídil a odkazuje například na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 329/2010 ze dne 9. 12. 2010 nebo na rozsudek 25 Cdo 2905/99 ze dne 28. 11. 2001.

Navrhovatel sám vznáší námitku promlčení ve vztahu k plnění z Pojistné smlouvy, které mu Instituce poskytla, požaduje, aby Instituce předložila detailní výpočet odkupného, a požaduje, aby finanční arbitr vyzval Instituci k doložení existence kampaně Instituce, ve které popisovala nabízený produkt životního pojištění jako „takové lepší spoření“ a současně odkazuje na články odborné veřejnosti dostupné na internetu.

Pokud jde o subjektivní promlčecí dobu, Navrhovatel argumentuje, že pro určení počátku jejího běhu je podle judikatury Nejvyššího soudu ČR podstatné, kdy se oprávněný dozví takové okolnosti, které jsou relevantní pro uplatnění jeho práva u soudu. V případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy je to pak okamžik, kdy se oprávněný dozví okolnosti, z nichž lze dovodit, že smlouva je neplatná, a proto podle Navrhovatele subjektivní promlčecí doba začala plynout až v den konzultace s odborníkem, tedy dne 23. 6. 2016, nikoli k okamžiku vyplacení odkupného, neboť nižší vyplacené odkupné (resp. jeho převedení na nově uzavřenou pojistnou smlouvu Vision4Life č. ■) ve srovnání s celkově zaplaceným pojistným si Navrhovatel vysvětlil vlastní špatně zvolenou investiční strategií.

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem domáhá určení neplatnosti Pojistné smlouvy nebo její části, přiznání bezdůvodného obohacení ve výši 21.048 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ode dne marného uplynutí lhůty k plnění podle výzvy Navrhovatele do zaplacení.

Svůj právní zájem na určení neplatnosti Pojistné smlouvy Navrhovatel zdůvodňuje skutečností, že podle § 42 starého občanského zákoníku má možnost domáhat se náhrady škody vzniklé z neplatného právního úkonu, a dále tím, že platby na Pojistnou smlouvu uplatňoval jako odčitatelnou položku od základu daně z příjmu fyzických osob. V případě neplatnosti Pojistné smlouvy podá dodatečné daňové přiznání a bude požadovat po Instituci případné zákonné sankce stanovené správcem daně jako náhradu škody, která mu vznikne v příčinné souvislosti s jednáním Instituce, která sama způsobila neplatnost Pojistné smlouvy.

Navrhovatel upřesňuje svůj návrh na zahájení řízení v tom směru, že pokud by finanční arbitr nerozhodl o neplatnosti Pojistné smlouvy nebo jejího ustanovení, požaduje namísto vydání bezdůvodného obohacení z neplatného právního úkonu zaplacení dlužného odkupného, popř. náhradu škody, která mu z jednání Instituce vznikla.

Navrhovatel odkupné stanovuje ve výši rozdílu mezi původně vyplaceným odkupným a nově stanoveným odkupným vypočítaným z kapitálové hodnoty pojištění nesnížené o neoprávněně účtované poplatky a náklady, zejména pak správní a počáteční náklady, a dále požaduje příslušenství pohledávky ve výši zákonného úroku z prodlení z nově stanoveného odkupného od data splatnosti odkupného do zaplacení. Navrhovatel tvrdí, že nedisponuje potřebnými informacemi pro vyčíslení svého nároku.

Navrhovatel ke svému nároku na náhradu škody argumentuje § 420 odst. 1 starého občanského zákoníku, podle kterého „[k]aždý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.“ Porušení povinnosti spatřuje v porušení Instituce jednat s „odbornou

péčí“, které jí určuje § 6 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů neboť podle názoru Navrhovatele Instrukce vědomě a systematicky zatajovala nákladovou strukturu pojistného.

Navrhovatel dále z důvodu procesní ekonomie navrhuje, aby finanční arbitr spojil toto řízení s řízením vedeným u finančního arbitra pod sp. zn. FA/ZP/596/2017.

5 Tvrzení Instrukce

Instrukce potvrzuje, že s Navrhovatelem uzavřela Pojistnou smlouvu, která zanikla ke dni 29. 8. 2013 výplatou odkupného ve výši 837 Kč.

Instrukce odmítá nárok Navrhovatele, který vznesl v řízení před finančním arbitrem, a vznáší námitku promlčení všech nároků Navrhovatele, zejména práva dovolat se relativní neplatnosti, práva na vydání bezdůvodného obohacení pro případ, že by finanční arbitr posoudil Pojistnou smlouvu nebo její část jako neplatnou, a pro nárok na náhradu škody. Instrukce argumentuje, že právo dovolat se relativní neplatnosti se promlčelo uplynutím subjektivní promlčecí doby dvou let od zániku Pojistné smlouvy a argumentuje, že počátek běhu promlčecí lhůty podle § 106 a § 107 starého občanského zákoníku je spojen s ukončením pojištění, tedy se dnem 29. 8. 2013.

Instrukce odkazuje, že Navrhovatel podal návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem po uplynutí doby více než dvou let od ukončení pojištění, které je rovna subjektivní promlčecí době jak v případě vydání bezdůvodného obohacení, tak v případě náhrady škody.

6 Jednání o smíru

Finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval strany sporu k jeho smírnému vyřešení, ale Navrhovatel trvá na uhrazení veškerého jím zaplaceného pojistného a nákladů na právní zastoupení s tím, že v rámci smírného řešení je ochoten vzdát se úroků z prodlení. Instrukce trvá na zamítnutí podaného návrhu, neboť tento považuje vzhledem k promlčení nároku Navrhovatele za bezpředmětný. Smírného řešení se nepodařilo finančnímu arbitrovi dosáhnout.

7 Právní posouzení

Finanční arbitr podle ustanovení § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů nebo Ústavního soudu. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Navrhovatel se ve svém vyjádření ze dne 30. 1. 2018 evid. č. FA/SR/ZP/579/2017-5, domáhá, aby finanční arbitr rozhodl, že Instrukce je Navrhovateli povinna zaplatit částku ve výši 21.048 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení. V návrhu na zahájení řízení u

finančního arbitra se však Navrhovatel domáhá vydání částky ve výši 21.759 Kč. Finanční arbitr proto dovozuje, že Navrhovatel upřesňuje svůj původní návrh ve výši 21.759 Kč a bere jej zpět v částce 711 Kč.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je posouzení platnosti Pojistné smlouvy jako celku, nebo jejich jednotlivých ustanovení, posouzení nároku Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení nebo náhrady škody ve výši 21.048 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení.

Navrhovatel dovozuje svůj nárok z neplatnosti ujednání o nákladech a poplatcích neurčitě sjednaných ve smluvní dokumentaci, o které Instituce snižovala kapitálovou hodnotu pojištění.

Finanční arbitr v této souvislosti odkazuje na § 451 odst. 2 starého občanského zákoníku, že „[b]ezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů“. Navrhovatelem uplatněný nárok je tedy nárokem na vydání bezdůvodného obohacení z neplatného právního úkonu, resp. z tvrzených neplatně sjednaných nákladů a poplatků.

V případě, že by finanční arbitr dovedl neplatnost ujednání Pojistné smlouvy o nákladech, poplatcích, Instituce by strháváním poplatků a nákladů neoprávněně průběžně snižovala nesplatnou pohledávku Navrhovatele (na výplatu pojistného plnění, odkupného) a průběžně se tak bezdůvodně obohacovala. Současně však nelze uvažovat o reálné oddělitelnosti veškerých nákladových ujednání Pojistné smlouvy za současného zachování platnosti ostatních smluvních ujednání, když Instituce (pojišťovna) je podnikatelský subjekt, jehož cílem je vedle poskytování pojistné ochrany současně realizovat vlastní ekonomickou činnost, tedy poskytovat úplatně pojistnou ochranu (případně v kombinaci se správou investice). Pojistná smlouva by tak v případě neplatnosti ujednání o nákladech a poplatcích byla neplatná jako celek.

Finanční arbitr tedy ze shora uvedených důvodů posoudí pouze nárok Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení z titulu neplatného právního úkonu, resp. neplatných ujednání o nákladech a poplatcích, což koresponduje i s návrhem Navrhovatele na určení neplatnosti ujednání o nákladech a poplatcích Pojistné smlouvy.

7.1 Skutková zjištění

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů zjistil, že:

- a) Navrhovatel s Institucí uzavřeli Pojistnou smlouvu dne 17. 5. 2010;
- b) Navrhovatel zaplatil Instituci na pojistném na Pojistnou smlouvu celkem 69.777 Kč (Celkové pojistné zaplacené Navrhovatelem činí 70.488 Kč, Instituce dne 4. 9. 2013 vrátila Navrhovateli částku ve výši 711 Kč);
- c) pojištění sjednané Pojistnou smlouvou zaniklo ke dni 29. 8. 2013 na základě výpovědi Navrhovatele;
- d) poslední pojistné na Pojistnou smlouvu zaplatil Navrhovatel dne 3. 6. 2013 ve výši 737 Kč;
- e) Instituce vyplatila Navrhovateli odkupné ve výši 837 Kč.

7.2 Rozhodná právní úprava

Pojistnou smlouvu uzavřeli Navrhovatel a Instituce za účinnosti zákona o pojistné smlouvě. Podle § 1 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě platí, že „[n]ejsou-li některá práva a povinnosti účastníků soukromého pojištění upravena tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, řídí se občanským zákoníkem.“

Podle § 3028 odst. 1 nového občanského zákoníku, který s účinností od 1. 1. 2014 nahradil starý občanský zákoník a v oblasti poskytování soukromého pojištění i zákon o pojistné smlouvě platí, že se tímto zákonem (novým občanským zákoníkem) „řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti“ a podle odstavce 3 platí, že se právní poměry, na které se nevztahuje odstavec druhý (práva osobní, rodinná a věcná) a „vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“ řídí dosavadními právními předpisy, tedy zákonem o pojistné smlouvě a starým občanským zákoníkem.

Podle § 3036 nového občanského zákoníku platí, že se podle dosavadních právních předpisů až do svého zakončení posuzují i lhůty a doby, které začaly běžet přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

7.3 Námitka promlčení

Před posouzením sporného nároku Navrhovatele musel finanční arbitr posoudit důvodnost námitky promlčení, kterou vznesla Instituce. Pokud se totiž nárok Navrhovatele ukáže jako promlčený, nebude účelné zjišťovat nárok samý, resp. prověřovat jednotlivé namítané důvody neplatnosti Pojistné smlouvy, když by následně finanční arbitr uplatněný nárok Navrhovateli nemohl pro vznesenou námitku promlčení přiznat.

Finanční arbitr odkazuje na závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 29. 8. 2007, sp. zn. 26 Odo 683/2006, že „[n]elze totiž přehlédnout, že podle ustálené judikatury (srov. stanovisko bývalého Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 26. dubna 1983, zn. Sc 2/83, uveřejněné pod č. 29 v sešitě č. 9 - 10 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, od něhož soudní praxe dosud odklon nezaznamenala) dovolá-li se dlužník odůvodněně námitky promlčení, soud žalobu zamítne, aniž by zkoumal, zda uplatňované právo věřitele vůbec existuje či nikoliv“. Finanční arbitr odkazuje i na závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 33 Odo 896/2006, že „[p]dvolací soud nikterak nepochybil, zabýval-li se nejprve námitkou promlčení, kterou žalovaná uplatnila. Neodchýlil se totiž od ustálené rozhodovací praxe soudů navazující na "Stanovisko senátu Nejvyššího soudu ČSSR k zajištění jednotného výkladu zákona ze dne 26. 4. 1983, sp. zn. Sc 2/83“, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 29/1983. V něm byl formulován právní názor, podle něhož dovolá-li se účastník občanského soudního řízení promlčení, nemůže soud promlčené právo (nárok) přiznat; návrh na zahájení řízení v takovém případě zamítne. Jestliže je v řízení uplatněna námitka promlčení, je na soudu, aby se v souladu se zásadou hospodárnosti řízení obsaženou v § 6 o. s. ř. přednostně zabýval otázkou promlčení práva, pokud to vede rychleji a účinněji k vydání rozhodnutí ve věci samé, a nikoliv nárokem samým. Je-li tedy vynutitelnost určitého práva odvrácena důvodnou námitkou promlčení, nemůže být již z tohoto důvodu uplatněné právo soudem přiznáno.“

7.4 Promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení

Právo namítat absolutní neplatnost právního úkonu se nepromlčuje. Finanční arbitr posuzuje absolutní neplatnost Pojistné smlouvy z úřední povinnosti.

Finanční arbitr posuzuje nárok Navrhovatele jako žalobu na plnění a jelikož Navrhovatel neprokázal, že by měl naléhavý právní zájem na samotném určení neplatnosti Pojistné smlouvy (viz odůvodnění v části 7. 7. nálezu), bylo by v rozporu se zásadou procesní ekonomie posuzovat platnost Pojistné smlouvy, resp. posuzovat jednotlivé namítané důvody neplatnosti, je-li nárok Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení promlčen.

Promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení upravuje § 107 občanského zákoníku, že „(1) Právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí za dva roky ode dne,

kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil. (2) Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo. (3) Jsou-li účastníci neplatné nebo zrušené smlouvy povinni vzájemně si vrátit vše, co podle ní dostali, přihlédne soud k námitce promlčení jen tehdy, jestliže by i druhý účastník mohl promlčení namítat.“

V případě absolutní neplatnosti Pojistné smlouvy by bezdůvodné obohacení na straně Instituce představovaly jednotlivé platby pojistného zaplacené Navrhovatelem, protože by Navrhovatel od počátku plnil na základě neplatného právního úkonu (srov. § 451 odst. 2 občanského zákoníku).

Promlčecí doba pak běží pro jednotlivé platby zvlášť (srov. např. závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 29. 1. 2003, sp. zn. 33 Odo 1025/2002, že „*Za rozhodný je nutno ve smyslu § 107 odst. 2 ObčZ považovat den, kdy k získání bezdůvodného obohacení na straně povinného subjektu skutečně (fakticky) došlo. V předmětné věci došlo k plnění žalobce ve prospěch žalované na základě neplatné nájemní smlouvy spočívající v úhradě částky 25 000 000 Kč dne 30. 9. 1992 [...] Tímto dnem se žalovaná na úkor žalobce bezdůvodně obohatila.*“).

Pokud by se Instituce na úkor Navrhovatele bezdůvodně obohatila úmyslně, počítala by se místo objektivní tříleté promlčecí doby promlčecí doba desetiletá. Otázku prokazování úmyslu u bezdůvodného obohacení řešil Nejvyšší soud ČR například ve svém rozhodnutí ze dne 20. 2. 2003, sp. zn. 33 Odo 938/2002, ve kterém dovodil, že „*nutno prokázat existenci vědomosti žalovaného o tom, že při uzavírání smlouvy o sdružení a přijetí vkladu od žalobkyně musel žalovaný skutečně vědět nebo být minimálně srozuměn (úmysl nepřímý) s tím, že přijetím finanční částky na svůj účet se bezdůvodně obohacuje. Takové skutkové závěry by přitom musely vyplynout z dokazování provedeného v tomto řízení, neboť Nejvyšší soud ČR je vázán skutkovými zjištěními, která učinil na základě provedeného dokazování Nejvyšší soud. V průběhu řízení však nebyla prokázána vědomost žalovaného o tom, že může získat bezdůvodné obohacení, a že s tímto následkem svého jednání byl srozuměn. Z dokazování naopak vyplynulo, že po uzavření smlouvy a vložení finančních prostředků žalobkyní na účet žalovaného, vyplatil žalovaný žalobkyni úroky z jejího vkladu. Nelze akceptovat názor dovolatelky, že úmysl bezdůvodně se obohatit lze dovodit již z toho, že činnost žalovaného je podle platné právní úpravy zakázaná.*“

O úmyslné bezdůvodné obohacení na straně Instituce by šlo v případě, že by věděla nebo byla alespoň srozuměna s tím, že přijímáním pojistného od Navrhovatele se bezdůvodně obohacuje. Podle všech v řízení shromážděných podkladů se Instituce po dobu platnosti Pojistné smlouvy chovala v souladu s těmito smlouvami a finanční arbitr nezjistil nic, co by ukazovalo na to, že Instituce nebyla přesvědčena o platnosti Pojistné smlouvy nebo že by Instituce měla úmysl bezdůvodně se obohatit na úkor Navrhovatele. Finanční arbitr nedovodil, že se použije desetiletá promlčecí doba.

Jelikož poslední pojistné, které by mohlo představovat bezdůvodné obohacení na straně Instituce, zaplatil Navrhovatel podle přehledu plateb pojistného na Pojistnou smlouvu dne 3. 6. 2013 ve výši 737 Kč, tříletá objektivní promlčecí doba tedy marně uplynula ohledně všech plateb pojistného Navrhovatelem uhrazených na Pojistnou smlouvu dne 3. 6. 2016, tedy před podáním návrhu na zahájení řízení.

Vzhledem k uplynutí objektivní promlčecí doby se finanční arbitr v souladu se zásadou procesní ekonomie nezabýval během subjektivní promlčecí doby (srov. závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 18. 1. 2010, sp. zn. 28 Cdo 3148/2009, že „*U práva na vydání bezdůvodného obohacení je stejně jako u práva na náhradu škody stanovena dvojí, kombinovaná promlčecí doba, tj. subjektivní a objektivní. Tyto dvě promlčecí doby počínají, běží a končí nezávisle na sobě. Subjektivní promlčecí doba je kratší - dvouletá, objektivní promlčecí doba je buď tříletá u nezaviněného a nedbalostního bezdůvodného obohacení,*

nebo desetiletá, jedná-li se o úmyslné bezdůvodné obohacení. Pro vzájemný vztah subjektivní a objektivní promlčecí doby platí, že skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí, a to i vzdor tomu, že oprávněnému ještě běží druhá promlčecí doba. Pokud marně uplynula alespoň jedna z uvedených lhůt a je vznesena námitka promlčení, nelze právo přiznat.“).

7.5 Promlčení práva na náhradu škody

Podle § 106 odst. 1 občanského zákoníku se právo na náhradu škody promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Podle § 106 odst. 2 občanského zákoníku se nejpozději právo na náhradu škody promlčí za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla. Právo se přitom promlčí, jakmile uběhne alespoň jedna z lhůt stanovených v § 106 odst. 1 a 2 občanského zákoníku. Právní pojem „škoda“ definuje obvykle právní teorie i praxe jako újmu, která nastala v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřena penězi.

Pro posouzení, zda je právo na náhradu škody promlčené, či nikoliv je rozhodující určení okamžiku, se kterým je spojen začátek běhu subjektivní promlčecí doby, tedy okamžiku, kdy se Navrhovatel dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Ze závěru Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 33 Odo 4773/2001, vyplývá, že „[p]ro počátek běhu dvouleté subjektivní lhůty k uplatnění práva na náhradu škody je rozhodné, kdy se poškozený dozví o již vzniklé škodě (nikoli tedy jen o protiprávním úkonu či o škodné události) a kdo za ni odpovídá. Při posuzování otázky, kdy se poškozený dozvěděl o škodě, je třeba vycházet z prokázané vědomosti poškozeného o vzniklé škodě (nikoli z jeho předpokládané vědomosti o této škodě). Dozvědět se o škodě znamená, že se poškozený dozvěděl o majetkové újmě určitého druhu a rozsahu, kterou lze natolik objektivně vyčíslit v penězích, že lze právo na její náhradu důvodně uplatnit u soudu (viz R 3/1984 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).“

Podle závěru Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 25 Cdo 3306/2007, platí: „Z hlediska promlčení nároku z odpovědnosti za škodu vzniklou v důsledku neplatnosti právního úkonu jsou rozhodujícími informacemi ve smyslu uvedeného skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit, že právní úkon (smlouva) je neplatný, a informace o subjektu, jemuž lze přičíst zavinění na způsobení neplatnosti právního úkonu (smlouvy).“ Nejvyšší soud v daném případě ztotožnil subjektivní moment, kdy žalobce jako oprávněný zjistil skutečnosti, z nichž mohl dovodit, že právní úkon, na jehož základě plnil, je neplatný, s okamžikem, kdy zjistil, že prostředky vynaložil marně a že se mu nedostane očekávané protiplnění.

Finanční arbitr dovozuje, že takovým subjektivním okamžikem pro Navrhovatele byl okamžik, kdy se dozvěděl, že mu Instituce vyplatila ke dni zániku pojištění 29. 8. 2013 odkupné ve výši 837 Kč. V tento okamžik si Navrhovatel mohl učinit závěr o tom, že utrpěl finanční ztrátu v souvislosti s Pojistnou smlouvou, a že mu Instituce svým jednáním způsobila škodu, současně Navrhovatel věděl proti komu případnou žalobu směřovat, protože byl ve smluvním vztahu pouze s Institucí, Instituci pravidelně hradil platby pojistného.

Finanční arbitr tak uzavírá, že subjektivní promlčecí doba práva na vydání bezdůvodného obohacení začala plynout nejpozději v roce 2013 a marně uplynula v roce 2015, tedy před zahájením řízení před finančním arbitrem. Již v tomto okamžiku měl Navrhovatel možnost podat žalobu k soudu, neboť otázka, zda tuto ztrátu žalovat jako náhradu škody nebo vydání bezdůvodného obohacení z neplatné pojistné smlouvy, je pouze otázkou právní kvalifikace. Finanční arbitr konstatuje, že i kdyby nárok Navrhovatele na náhradu škody zjistil, nemohl by jej Navrhovateli z důvodu jeho promlčení přiznat.

Vzhledem ke skutečnosti, že v době podání návrhu na zahájení řízení uplynula subjektivní promlčecí doba, nezabýval se již finanční arbitr v souladu se zásadou hospodárnosti řízení během objektivní promlčecí doby a v této souvislosti se ani nevypořádal s tvrzením Navrhovatele o úmyslném způsobení škody Institucí a uplatnění desetileté objektivní

promlčecí doby, neboť případné zjištění úmyslu by na promlčení práva na náhradu škody nemělo vliv, protože právo se promlčelo marným uplynutím subjektivní promlčecí doby.

7.6 Promlčení práva na doplacení odkupného

Podle § 2 zákona o pojistné smlouvě platí, že „*Pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné.*“ Zákonodárce tak vymezením základního účelu pojistné smlouvy implicitně odlišuje pojem plnění pro účely tohoto zákona jako pojistné plnění oproti zaplacenému pojistnému. Není sporu o tom, že i odkupné je v obecném slova smyslu obdobně jako placení pojistného rovněž plněním, avšak z hlediska dikce zákona o pojistné smlouvě je plněním souvisejícím se zánikem, resp. vypořádáním pojistné smlouvy mimo předpokládanou pojistnou událost, kterou je v případě investičního životního pojištění smrt nebo dožití se určitého věku pojištěného.

Podle § 8 zákona o pojistné smlouvě platí, že „*Právo na plnění z pojištění se promlčí nejpozději za 3 roky, a jedná-li se o životní pojištění (§ 54), za 10 let; promlčecí doba práva na pojistné plnění počíná běžet za 1 rok po vzniku pojistné události.*“

Zásadním výkladovým vodítkem k § 8 zákona o pojistné smlouvě je účel tohoto zákonného ustanovení. Zákonodárce v něm upravuje speciální promlčecí lhůty v souvislosti s pojištěním, přičemž jedna z těchto lhůt je tříletá a jedna dokonce desetiletá.

Stanovení zvláštní promlčecí lhůty má své opodstatnění právě a jen u práva na pojistné plnění, protože toto právo je samou podstatou a účelem pojištění. Hlavním rysem životního pojištění je zaopatřující charakter, plnění pro případ smrti slouží k zaopatření blízkých, plnění pro případ dožití slouží k zaopatření vlastního stáří. Životní pojištění tedy plní sociální funkci, to je zřejmě důvodem, proč právo přiznává pojistnému plnění vyšší míru ochrany formou delší promlčecí doby.

Záměr zákonodárce ochránit zvláštní desetiletou promlčecí lhůtou jakékoliv plnění z pojištění nevyplývá ani z důvodové zprávy k § 8 zákona o pojistné smlouvě, kde předkladatel návrhu zákona argumentuje, že „*Promlčecí doba je tak jako v současnosti tříletá, s výjimkou životních pojištění, kde se navrhuje desetiletá, a počíná běžet za rok po vzniku pojistné události.*“ Z citovaného textu je naopak zřejmé, že promlčecí doba, o které se hovoří, a která začne běžet za rok po vzniku pojistné události, je promlčecí dobou s vazbou na pojistnou událost, a tedy promlčecí doba práva na pojistné plnění.

Finanční arbitr námitku Navrhovatele o použití desetileté promlčecí doby na promlčení tzv. odkupného či jakéhokoli jiného plnění v souvislosti s Pojistnou smlouvou, které nemá přímou vazbu na pojistnou událost, nemůže připustit. Právě z uvedeného důvodu se konkrétní výši odkupného vyplaceného Navrhovatelí Institucí nadále finanční arbitr nezabýval, neboť pro promlčení tohoto nároku by nebylo možné případnou odlišnou částku zjištěnou finančním arbitrem Navrhovatelí přiznat.

7.7 Naléhavý právní zájem na určení neplatnosti Pojistné smlouvy

Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 142 odst. 1 správního řádu platí, že musí účastník řízení, v tomto případě Navrhovatel, prokázat, že rozhodnutí o určení právního vztahu je nezbytné k uplatnění jeho práv (srov. § 80 občanského soudního řádu: „*Určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.*“).

Finanční arbitr odkazuje na závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 29 Cdo 101/2008, že „*je naléhavý právní zájem na určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, dán zejména tam, kde by bez toho určení bylo ohroženo právo navrhovatele nebo kde by bez tohoto určení se stalo jeho právní postavení nejistým. Žaloba domáhající se*

určení podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. nemůže být zpravidla opodstatněna tam, kde lze žalovat na splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř. Jestliže se však určením, že tu právní vztah nebo právo je či není, vytvoří pevný právní základ pro právní vztahy účastníků sporu (a předejde se tak žalobě o plnění), je určovací žaloba přípustná i přesto, že je možná také žaloba o splnění povinnosti.“

Naléhavý právní zájem na určení právního vztahu je tedy dán v situacích, kdy určovací žaloba je preventivního charakteru, sleduje účel vytvoření pevného právního rámce pro odvrácení budoucích sporů a eliminuje stav ohrožení práva či nejistoty v právním vztahu. Soud, tedy i finanční arbitr, by k ní měli přistupovat tehdy, když k odpovídající nápravě nelze dospět jinak. Pokud se však již vytvořil protiprávní stav, nemá prevence smysl a je třeba žalovat na odstranění tohoto stavu žalobou na splnění určité právní povinnosti (srov. závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 27. 3. 1997, sp. zn. 3 Cdon 1338/96).

Navrhovatel v řízení neprokázal, že by využíval v souvislosti s Pojistnou smlouvou daňové výhody. Avšak i za situace, kdy by si Navrhovatel snižoval daňový základ v souvislosti s pojistným zaplaceným na životní pojištění v souladu s § 15 odst. 6 zákona o daních z příjmů, měl by mít Navrhovatel již v okamžiku zahájení řízení před finančním arbitrem uplatněné odpočty dodaněny z důvodu předčasného ukončení Pojistné smlouvy. Vznik povinnosti podat dodatečné daňového přiznání tak nesouvisí se skutečností, zda finanční arbitr rozhodne o neplatnosti Pojistné smlouvy, protože tato povinnost Navrhovateli vznikla již samotným předčasným ukončením Pojistné smlouvy. Navrhovatel ani nedoložil, že by mu správce daně nějaké sankce v souvislosti s Pojistnou smlouvou uložil nebo, že by mu jejich uložení reálně hrozilo. Pokud by tedy správce daně, jak předpokládá Navrhovatel, vyměřil Navrhovateli sankci za porušení povinnosti podle zákona o daních z příjmů, nejednalo by se o škodu způsobenou Institucí, neboť povinnost podat včas dodatečné daňové přiznání neměla Instituce, ale Navrhovatel.

Finanční arbitr uzavírá, že není dán právní zájem Navrhovatele na určení neplatnosti Pojistné smlouvy. Navrhovatel se může primárně domáhat splnění povinnosti, resp. plnění, současně finanční arbitr nezjistil, že by právo Navrhovatele bylo ohroženo anebo, že by se právní postavení Navrhovatele bez tohoto určení stalo nejistým. Pojištění sjednané Pojistnou smlouvou již netrvá a smluvní strany z ní nejsou navzájem zavázány.

7.8 K rozporu námítka promlčení s dobrými mravy

V soudní judikatuře se ustálil závěr, že námítka promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje, jelikož se jedná o zákonný institut přispívající k jistotě v právních vztazích. Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 25 Cdo 2905/99, dovedl, že *„Jestliže by však výkon práva namítat promlčení uplatněného nároku byl toliko prostředkem umožňujícím poškodit jiného účastníka právního vztahu, zatímco dosažení vlastního smyslu a účelu sledovaného právní normou by pro něj zůstalo vedlejší a z hlediska jednajícího by bylo bez významu, jednalo by se sice o výkon práva, který je formálně se zákonem v souladu, avšak šlo by o výraz zneužití tohoto subjektivního práva (označované rovněž jako šikana) na úkor druhého účastníka, a tedy o výkon v rozporu s dobrými mravy“*. Předpoklady rozporu námítka promlčení s dobrými mravy shrnul Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 25 Cdo 2593/2011, a to že *„Uplatnění námítka promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby ničím nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku v důsledku promlčení byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. O jednání vykazující znaky přímého úmyslu poškodit druhého účastníka by ovšem nebylo možno uvažovat z okolností a důvodů, z nichž je vznik uplatněného nároku dovozován, nýbrž jen z konkrétních okolností, za nichž byla námítka promlčení tohoto nároku uplatněna. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým*

je odepření práva uplatnit námitku promlčení (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 25 Cdo 2905/99, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. 33 Odo 561/2006)“.

Finanční arbitr nezjistil, že by k promlčení nároku Navrhovatele, který uplatňuje v řízení před finančním arbitrem, došlo vinou Instituce nebo že by námitka promlčení byla projevem zneužití práva na úkor Navrhovatele, ani že by některý z těchto důvodů byl naplněn v tak výjimečné intenzitě, která by odůvodňovala odepření práva uplatnit námitku promlčení. Finanční arbitr nemůže přisvědčit argumentaci Navrhovatele, že uplynutí promlčecí doby nezavinil, když finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel měl nejpozději v roce 2013 povědomí o tom, že mu vznikla tvrzená škoda, resp. že se na jeho úkor Instituce bezdůvodně obohatila.

Jestliže Navrhovatel k rozporu námitky promlčení argumentuje zejména porušením povinností na straně Instituce a poukazuje na skutečnosti, že Instituce vypracovala Pojistnou smlouvu s vadami způsobujícími její neplatnost, jedná se o vylíčení skutkového základu podaného návrhu, nikoli však o popis zvláštních okolností navozujících rozpor námitky promlčení s dobrými mravy.

Navrhovatel nedoložil žádné závažné důvody, které by mu bránily ve včasné uplatnění tvrzeného nároku, nezdůvodnil, proč se po ukončení Pojistné smlouvy až do roku 2016, kdy kontaktoval Instituci, nezajímal o osud svých peněžních prostředků zaplacených Instituci, ani v čem konkrétně by měly spočívat závažné důsledky promlčení nároku Navrhovatele. Žádné okolnosti nenasvědčují tomu, že by námitka promlčení ze strany Instituce byla zneužita v rozporu se zákonným účelem promlčení. Navrhovatel tedy způsobil marné uplynutí promlčecí doby vlastní nečinností, ačkoliv měl dostatečné informace pro uplatnění svých práv, a takovému jednání nelze poskytnout ochranu v podobě nepřipuštění námitky promlčení.

7.9 K návrhu Navrhovatele na spojení řízení

Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 140 odst. 1 správního řádu může správní orgán na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit různá řízení, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků.

Finanční arbitr zjistil, že řízení vedené pod sp. zn. FA/ZP/596/2017 je řízení zahájené rovněž na návrh Navrhovatele, vedená proti Instituci s tím, že předmět řízení je odlišný od předmětu tohoto řízení.

V případě, že by finanční arbitr rozhodl o spojení řízení tak, jak navrhuje Navrhovatel, došlo by k neodůvodněným průtahům v tomto řízení, což je současně v rozporu s oprávněnými zájmy účastníků řízení. Z uvedených důvodů finanční arbitr uzavírá, že nejsou splněny všechny podmínky předpokládané správním řádem pro spojení řízení do jediného společného řízení, a proto o spojení řízení nerozhodl.

8 K výrokům nálezů

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a jejich pečlivém právním posouzení zjistil, že Navrhovateli nesvědčí nárok na vydání částky ve výši 21.048 Kč s příslušenstvím z titulu práva na vydání bezdůvodného obohacení, nebo z titulu náhrady škody, protože je promlčený. Finanční arbitr současně nezjistil, že by měl Navrhovatel naléhavý právní zájem na určení neplatnosti Pojistné smlouvy. Finanční arbitr v části 711 Kč řízení zastavil, protože Navrhovatel vzal svůj návrh zpět.

Pokud finanční arbitr není příslušný rozhodnout o předmětu sporu, v tomto případě o úrazovém pojištění, jedná se podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi o nepřípustný návrh, a finanční arbitr řízení o návrhu podle § 14 odst. odst. písm. a) téhož zákona zastaví.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

Poučení:

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce ■
Instituce – datová schránka ■

